

گریگ بنیت
و دیسترهستی
مترجمان:
محمسن ملاچی
(دانشجوی دکتری مدیریت و
برنامه ریزی و تربیت بدنی)
اکرم یمیایی
(کارشناس تربیت بدنی)

یک برنامه‌ی آموزشی ورزشی مدلی برای واحد فعالیت‌های حرکتی

(واحد تربیت بدنی) مراکز تربیت معلم، تربیت دبیر و دانشگاه‌ها

می شوند که به دستیاران آموزشی معروف اند و اغلب آنان درباره‌ی مبانی این درس و سایر علوم ورزشی وابسته به آن، دانش کافی ندارند و این طبیعی است؛ چرا که اکثر آن‌ها دانش آموخته‌ی تربیت بدنی و علوم ورزشی نیستند [جویت، ۱۹۸۵ و ویدون، ۱۹۸۸]. بنابراین، آن‌ها برای آموزش دانشجویان وقت کافی اختصاص نمی دهند و در برابر فعال نگاه داشتن دانشجویان، احساس مسئولیت نمی کنند [پول، ۱۹۹۱].

هانسر (۱۹۹۳) توصیه می کند، پژوهش‌های نظام یافته‌ای در خصوص برنامه‌های آموزشی پایه، به خصوص تحقیقی روی اثربخش مدل‌های انتخابی در برنامه‌ی درسی به اجرا گذاشته شوند. در این مقاله، ما به توصیف چگونگی اجرای یک فعالیت جسمانی دانشگاهی تحت عنوان واحد درسی تربیت بدنی، با موضوع رشته‌ی ورزشی «سافت بال»، در قالب مدل برنامه‌ی درسی تعلیم و تربیت ورزشی می پردازیم. به عبارت دیگر، فعالیتی ورزشی هم چون سافت بال، در قالب مدل تعلیم و تربیت ورزشی، توسط اشخاص آگاه آموزش و تمرین داده می شوند.

هر چند پژوهش‌های فراوانی درباره‌ی آموزش دادن و یادگیری تربیت بدنی در مدارس ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان انجام شده است [سیلورس، ۱۹۹۱]، اما درباره‌ی آموزش اثربخش و ساختار برنامه‌ی درسی تربیت بدنی در کلاس‌های دانشگاهی، مطالعات کمی صورت گرفته است [موسر، ۱۹۹۳]. در مؤسسات آموزش عالی (دانشگاه‌ها اعم از دولتی و خصوصی)، سالانه بیش از ده هزار دانشجوی در کلاس‌های تربیت بدنی (فعالیت‌های جسمانی) شرکت می کنند. از این رو، بررسی اثر و فایده‌ی این دوره‌ها و میزان یادگیری دانشجویان از آن‌ها، حائز اهمیت است.

غالباً به نظر می رسد، کلاس فعالیت‌های جسمانی دانشگاهی به شکل معمول و در قالب انجام وظایفی چون دویدن، بارفیکس رفتن، انجام تمرینی خاص و مانند آن باشد. در حالی که این استنباط از درس تربیت بدنی به دوران دبیرستان برمی گردد. اما ابعاد معینی از فعالیت کلاس‌های تربیت بدنی در دانشگاه‌ها گسترده تر از این دیدگاه، و در واقع انتظار دانشجویان نیز از این فراتر است. با وجود این، متأسفانه این واحدهای درسی در بسیاری از دانشکده‌ها توسط اشخاصی تدریس

برنامه ریزی و توسعه‌ی برنامه‌ی یک فصل طولانی ورزشی (در قالب یک واحد درسی)، تیم‌ها انتخاب می شوند. سپس آموزش مقدماتی برای

سایدن تاپ (۱۹۹۴) به منظور ارائه‌ی رویکردی صحیح تر در آموزش و پرورش، به معلمان تربیت بدنی ارائه شد. در این مدل، ابتدا از طریق

مدل تعلیم و تربیت ورزشی چیست؟

این مدل ابتدا توسط سایدن تاپ، مانبد، و تاگارت (۱۹۸۶)، و سپس

اشاره کرده‌اند. به‌عنوان یک نکته‌ی برجسته مشخص شد، مدل برنامه‌ریزی تعلیم و تربیت ورزشی برای دانش‌آموزان کم‌مهارت بسیار جذاب بوده است [کارلسون، ۱۹۹۵]. سایر تحقیقات تجربی نشان داده‌اند، در چارچوب این مدل، دانش‌آموزان نه تنها به سطح بالایی از سازگاری با وظایف در ایفای نقش‌های متفاوت دست می‌یابند، بلکه در نقش‌هایی هم چون داوری، آمارگیری و منشی‌گری نیز به کسب مهارت می‌پردازند. محتوای متن یا بافت فعالیت‌های جسمانی دانشگاهی، واحد و یکپارچه است، به گونه‌ای که مدل تعلیم و تربیت ورزشی به راحتی با آن منطبق می‌شود. کلاس‌ها معمولاً برای مدت یک فصل کامل یا نیمی از سال، به طول

رویداد است.
۵. رکوردها ثبت و نگه‌داری می‌شوند. این رکوردها از ورزشی به ورزش دیگر فرق می‌کنند.
۶. در انتهای فصل ورزشی، یک جشنواره‌ی ورزشی برای معرفی نتایج به دست آمده و معرفی افراد خبره، با حضور تمامی والدین داوطلب و سایر علاقه‌مندان برگزار می‌شود.

برخی مطالعات، از مؤثر بودن مدل تعلیم و تربیت ورزشی حمایت کرده‌اند. از جمله، در مطالعات اولیه که توسط الکساندر و تاگولت در سال ۱۹۹۳ انجام شد، داده‌های کیفی که گویای تأثیر تعلیم و تربیت ورزشی در پای‌بندی به مشارکت علاقه‌مندان‌ه‌ی دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی هستند، ارائه شدند. هم‌چنین، برخی

آشنایی دانش‌آموزان ارائه می‌شود و سایر موارد هم‌چون برگزاری رقابت‌ها، ثبت رکوردها و داوری مسابقات به اجرا در می‌آیند. مدل تعلیم و تربیت ورزشی، برای کمک به دانش‌آموزان برای کسب شناخت عمیق از ورزش و کسب تجربه‌ی رقابت‌های سطوح بالا و پایین، طراحی شده است.

سایدن تاپ (۱۹۹۴)، شش اصل کلیدی تعلیم و تربیت ورزشی را چنین بیان کرده است:

۱. مدل تعلیم و تربیت ورزشی در قالب یک فصل ورزشی برنامه‌ریزی می‌شود.
۲. بازیکنان در همان آغاز فصل (ترم تحصیلی) به عضویت تیم‌ها در می‌آیند و تا انتها در عضویت تیم

می‌انجامند. از این رو، مدت زمان کافی برای اجرای کامل برنامه وجود خواهد داشت. به‌علاوه در اکثر دانشکده‌ها، ورزشکاران معمولاً از

مطالعات توصیفی اخیر، به تأثیر به‌کارگیری و اجرای این مدل در جلب مشارکت بیشتر دانش‌آموزان، و صرف وقت بیشتر در کلاس‌های تربیت بدنی

- خودشان باقی می‌مانند.
۳. در فصل ورزش، رقابت‌های ورزشی برگزار می‌شوند.
۴. هر فصل ورزشی دارای یک

توانایی بالایی جسمانی و مهارتی برخوردارند و در این فضا، دانشجویان فرصت‌های زیادی برای کسب تجربه‌ی ورزشی در اختیار دارند. با وجود این، مفید بودن اجرای مدل تعلیم و تربیت ورزشی در برنامه‌ی آموزشی مدارس راهنمایی و دبیرستان‌ها نیز نشان داده شده است. البته این مدل در سطح دانشگاه‌ها هنوز در حال آزمایش است. هدف این مطالعه که در مقاله‌ی حاضر به جزئیات آن پرداخته خواهد شد، بررسی ادراک دانشجویان شرکت‌کننده در کلاس سافت بال بود که در چارچوب مدل تعلیم و تربیت ورزشی، با شش اصل کلیدی برگزار شد. هدف بعدی آن، آگاهی از نظرات دانشجویان بود. بدین ترتیب که از آن‌ها سؤال شد: آیا تفاوتی بین این روش تدریس (مدل تعلیم و تربیت ورزش) با روش‌های تدریس قبلی تربیت بدنی که در ترم‌های تحصیلی پیشین تجربه کرده‌اند، قائل هستند یا خیر.

روش تحقیق

برای بررسی سؤالات کلیدی، از روش تحقیق موردی استفاده شد. سؤالات از این قرار بودند:

۱. دانشجویان، اصول تعلیم و تربیت ورزشی را چه طور پذیرفتند؟
۲. کدام یک از اصول به نظر می‌رسد که بیشترین جذابیت را داشته است؟
۳. دانشجویان شدت تلاش خودشان را چه طور ارزیابی، و آن را با کلاس‌های قبلی تربیت بدنی مقایسه می‌کنند؟

آزمودنی‌ها (شرکت‌کنندگان)

۴۰ دانشجو (۲۷ مرد، ۱۳ زن) در کلاس سافت بال نام‌نویسی کردند. این

تعداد، یک نمونه از دانشجویان کل دانشگاه‌های جنوب ایالت متحده بودند که در این تحقیق شرکت کردند. مؤلف اول این مقاله، کلاس ورزش سافت بال را سامان‌دهی کرد. او ضمن این که پزشک دانشجویان بود، کمک مربی بیس بال دانشگاه هم محسوب می‌شد. در اولین روز کلاس، او پرسش‌نامه‌های بی‌نام و نشان را به منظور آگاهی از پیش‌زمینه‌ی دانشجویان بین آن‌ها توزیع کرد. سؤال‌های باز-بسته پاسخ، شامل این موارد بودند:

۱. آیا قبلاً در کلاس‌های فعالیتی ورزشی در این دانشگاه یا جاهای دیگری شرکت داشته‌اید؟
 ۲. در ورزش سافت بال دارای چه سوابقی هستید؟
 ۳. چرا در این کلاس نام‌نویسی کرده‌اید؟
 ۴. چه انتظاراتی از کلاس فعالیت‌های جسمانی دارید؟
 ۵. انتظار دارید پس از پایان کلاس، به چه نمره یا سطحی از بازی سافت بال برسید؟
- بیش از ۷۰ درصد دانشجویان شرکت‌کننده در این پژوهش، قبلاً در کلاس‌های ورزش این دانشگاه شرکت کرده بودند و تقریباً همگی آن‌ها دارای تجربه‌ی قبلی در بازی سافت بال بودند. اکثر دانشجویان در پاسخ به سؤال ۳، کسب شادی و پیشرفت در بازی سافت بال را دلیل نام‌نویسی خود اعلام کردند. شایان ذکر است که به استثنای سه تن از دانشجویان، همگی آن‌ها انتظار داشتند که در این کلاس نمره‌ی (A) بگیرند. دو تن از سه دانشجوی باقی‌مانده نیز انتظار داشتند، یا نمره‌ی (A) یا نمره‌ی (B) به دست آورند. نفر سوم اعلام کرده بود، انتظار

دارد به نمره‌ای دست یابد که حق اوست. با این عبارت می‌خواست بگوید: «من انتظار دارم به نمره‌ای دست پیدا کنم که سزاوار آن هستم.»

برگزاری کلاس ورزش سافت بال

کلاس ورزش دو بار در هفته، به مدت ۹۰ دقیقه و بیش از ۱۰ هفته به طول انجامید. چارچوب برنامه‌های کلاس در جدول ۱ آمده است. در اولین روز کلاس، معلم کلاس، مربیان تیم را، پس از اعلام این که کدام یک از دانشجویان خواستار پذیرفتن سمت مربی هستند، انتخاب کرد. پس از تعیین افراد داوطلب، با توجه به میزان تجربه‌ی دانشجویان در ورزش سافت بال، پنج تن از آن‌ها به طور نهایی انتخاب شدند. این دانشجویان که به سمت مربی تیم‌ها برگزیده شده بودند، معیارهایی را برای گزینش اعضای تیم‌ها تدوین کردند. انتخاب اعضای تیم‌ها به روز دوم موکول شد.

در جریان انتخاب اعضای تیم‌ها، هر بازیکن یک فرم سابقه‌ی گزینش را، شبیه‌همانی که ورزشکاران بیس بال حرفه‌ای تکمیل می‌کنند، پر کردند. این پنج مربی مأمور یافتن افراد زبده و جدول بندی داده‌های به دست آمده از دانشجویان شدند. سوابق مهارتی، شامل زمان دویدن ۶۰ یارد، گرفتن توپ‌های زمینی، گرفتن توپ‌های هوایی، پرتاب به سمت یک پایه، و ضربه‌زدن به توپ بودند که مربیان با همکاری معلم، امتیازات را در هر مورد ثبت کردند. پیش‌نویس تهیه شده، طی مذاکره‌ی خصوصی با هر یک از دانشجویان نهایی شد و این کار در زمان کلاس انجام گرفت. در نهایت، هر تیم با هشت بازیکن تشکیل شد.

چهارمین روز تشکیل کلاس به

جدول ۱. چارچوب برنامه‌ی فصل ورزشی

جلسات درس	محتوای درس
۱.	معرفی مفاهیم مدل تعلیم و تربیت ورزشی در چارچوب دوره
۲.	تنظیم سابقه‌ی ورزشی- انتخاب تیم‌ها
۳.	تدریس مهارت پرتاب کردن- تمرین پرتاب کردن
۴.	تدریس آغاز بازی- تمرین آغاز بازی
۵.	تدریس وظیفه‌ی بازی کن پایگاه یا بیس رانر- تمرین بیس رانر
۶.	تدریس ضربه زدن به توپ- تمرین ضربه زدن به توپ
۷. ۱۳.	اجرای بازی‌های تعدیل شده
۱۴. ۱۹.	«سری‌های جهانی»*
۲۰.	مسابقات- مراسم اهدای جوایز

* منظور از سری‌های جهانی یا «World series»، مسابقات نهایی یا دور نهایی مسابقات است.

جدا کردن برخی از جنبه‌های پیچیده‌تر بازی سافت بال بود. گاه به تیم‌ها اجازه داده می‌شد، هر بار فقط یک توپ به سمت ضربه‌زننده پرتاب کنند و در طول یک نیم‌دور زدن به دور زمین، فقط یک ضربه بزنند. در زمان‌های دیگر، تیم‌های بازی را با یک دونه (در بازی سافت بال دونه‌ی پایگاه) روی دومین پایگاه شروع می‌کردند. این بازی‌ها به گونه‌ای طراحی شده بودند که بچه‌ها بتوانند، راهبردهای دفاع و حمله را تمرین کنند. دو بازی در هر جلسه برگزار می‌شد، به گونه‌ای که به دانشجویان اجازه می‌داد، حداقل یک رقابت را در هر جلسه داشته باشند.

دور نهایی (فینال) مسابقات، سری‌های جهانی نامیده می‌شود. در مسابقات نهایی، تیم‌ها با قوانین رسمی بازی سافت بال، و نه قوانین تعدیل یافته، به رقابت پرداختند. هر تیم لباس مخصوصی می‌پوشید که دارای رنگ دلخواه تیم بود. رکوردها و سایر موارد توسط آمارگر ثبت می‌شدند. یک روز در انتهای فصل و پس از پایان مسابقات، به رویداد انتخاب بهترین‌ها، یا کسانی که توانسته بودند، بیشترین پیشرفت را در فعالیت‌های متنوع داشته باشند، اختصاص یافت.

جمع‌آوری داده‌ها

سه نوع منبع داده در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفت: ۱. رخدادهای دانشجو؛ ۲. پرسش‌نامه؛ ۳. دفترچه‌ی یادداشت معلم. هدف این بود که از طریق تشکیل یک مثلث اطلاعاتی که از سه منبع به دست می‌آید، بتوان رابطه‌ای منطقی بین منابع اطلاعاتی ایجاد کرد. برای مثال، اگر از رخدادهای دانشجویان نظرات مثبت به دست آید، و

بیس بال درون دانشگاهی حضور یابند و امتیازات بازی را حداقل برای هر دور چوگان زنی، ثبت کنند. از کارهای دیگری که اعضای تیم‌ها انجام دادند، انتخاب نام برای تیمشان بود.

پس از تمرکز بر مهارت‌های انفرادی و آموزش آن‌ها، تیم‌ها بازی‌های تعدیل شده‌ای را در برابر یکدیگر برگزار کردند. دو بازی در هر جلسه‌ی کلاسی برگزار شد. پنجمین تیم مسئول ایفای نقش‌های غیررقابتی، یا به عبارت دیگر، نقش‌های مدیریتی و اجرای مسابقات شد. آن‌ها به جمع‌آوری آمار امتیازات، داوری مسابقه، و گرفتن و پرتاب کردن توپ برای هر دو مسابقه پرداختند. آمارگران نیز وظیفه‌ی نگه‌داری رسمی امتیازات را برای هر بازی به عهده داشتند. آن‌ها رکوردهای مربوط به ضربه‌ها را ثبت، و کل اطلاعات مربوط به نتایج به دست آمده را در جدولی تنظیم می‌کردند. نقش دریافت‌کنندگان و پرتاب‌کنندگان، قرار دادن توپ در جریان بازی بود.

هدف از بازی‌های تعدیل شده،

سخن‌رانی (ارائه‌ی مطالب درس با شیوه‌ی سخن‌رانی) و انجام چند تمرین گذشت. معلم، با توضیح درباره‌ی پرتاب کردن توپ، فرضیه‌ی «بیس رانر» یا بازیکن پایگاه، آغاز کردن بازی با پرتاب توپ، و ضربه زدن، تدریس خود را به پایان برد. به دنبال تدریس رسمی، مربیان بازیکنان عضو تیم خودشان را به گوشه‌ای از زمین بردند و به تمرین و تشریح جزئیات مکانیکی حرکات و فعالیت‌های ذکر شده پرداختند. برای مثال، پس از آموزش «تکنیک ضربه زدن» توسط معلم، مربیان با اعضای تیم خود روی این تکنیک کار کردند. به علت این که هر تیم مربی خاص خود را داشت، هر یک از بازیکنان توانستند تمرینات بیشتری را روی ضربات و سایر مهارت‌ها، نسبت به کلاس معمولی سافت بال انجام دهند. هم‌چنین، این تمرینات باعث شدند، مربیان برای اولین بار فرصت آموزش سافت بال را پیدا کنند.

دانشجویان آموزش دیدند که چه طور امتیاز بدهند و به هر دانشجو تکلیف شد که در مسابقات سافت بال و

برخی مطالعات توصیفی اخیر، به تأثیر به کارگیری و اجرای این مدل در جلب مشارکت بیشتر دانش آموزان، و صرف وقت بیشتر در کلاس‌های تربیت بدنی اشاره کرده‌اند

عضویت ثابت در تیم، مسابقات رسمی، رویداد معرفی بهترین‌ها، جشنواره‌ی ورزشی، و ثبت رکوردها، مورد بررسی قرار گرفت. این اظهارات روی برگه‌هایی که مخصوص هر یک از این شش اصل بود، به طور جداگانه ثبت شده بود. هر برگه به دو بخش نظرات مثبت و منفی تقسیم گردید. سپس نظرات موافق در ستون نظرات مثبت و نظرات ناموافق در ستون نظرات منفی وارد شد.

به منظور افزایش اعتبار این تجزیه و تحلیل، تعداد ۱۰ رخدادهای دانشجویان به طور تصادفی در اختیار مؤلف دوم این مقاله قرار گرفت تا او اظهارات را از آن‌ها استخراج کند. به طور کلی، هدف از این تجزیه و تحلیل، اندازه‌گیری میزان انسجام و ارتباط منطقی، از طریق انتخاب موارد دادن موارد در موضوعات متناسب بود. مؤلف دوم قادر به انتخاب و تصحیح جای بیش از ۹۰ درصد از اظهارات بود.

● پرسش‌نامه: همان‌طور که قبلاً توضیح داده شد، هر پرسش‌نامه حاوی پنج سؤال است. اظهارات مثبت و منفی در خصوص هر یک از پرسش‌ها،

۲. سطح رقابت‌های برگزار شده در این کلاس، چه تفاوتی با سطح رقابت‌های سایر کلاس‌های ورزشی دارد؟

۳. در مقایسه با سایر کلاس‌ها، چه قدر این کلاس به شما آموخت؟

۴. آیا دوست دارید، یک رشته‌ی ورزشی دیگر را با این مدل یاد بگیرید؟

۵. به چه میزانی مهارت‌های شما بهبود پیدا کرد؟

۶. چه نمره یا رتبه‌ای را انتظار داشتید به دست آورید؟

● دفترچه‌ی یادداشت معلم: معلم کلاس در طول برگزاری هر مرحله از برنامه، برداشت‌های خودش را روی کاغذ منعکس می‌کرد. او در تمام روز در کنار دانشجویان حضور داشت و تمرکز اصلی‌اش بر مشارکت دانشجویان، شدت تلاش آن‌ها، و تمایل آن‌ها نسبت به برقراری ارتباط و تقویت هم‌بستگی تیمی، به ویژه در رقابت‌های شدید بود.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

● رخدادهای دانشجویان: تمام رخدادهای دانشجویان برای آگاهی از نظرات آن‌ها پیرامون شش اصل کلیدی، شامل: فصل ورزشی،

پرسش‌نامه‌ها و گزارش داده شده توسط معلم نیز مبنی بر بالا بودن سطح رقابت‌ها باشد، به این نتیجه می‌رسیم که این عامل معتبر بوده است. چرا که داده‌های به دست آمده از سه منبع دارای انسجام و رابطه هستند. به عبارت دیگر، نمی‌توان صرفاً به داده‌های یک منبع استناد کرد.

● رخدادهای دانشجو: از دانشجویان خواسته شد، تمام وقایع اتفاق افتاده در طول جلسات برگزاری کلاس سافت بال را بنویسند. مطالبی که آن‌ها می‌نوشتند، عبارت بودند از: خلاصه‌ای از مهارت‌های کلیدی آموخته شده طی روز، و درک کلی خود از فعالیت‌های آن روز. تهیه‌ی این دفترچه که به نام رخدادهای دانشجو بود و یادکردیم، تکلیف دانشجویان بود و ارائه‌ی آن در ارزش‌یابی نهایی آن‌ها تأثیر داشت.

● پرسش‌نامه: علاوه بر رخدادهای دانشجویان، آن‌ها به پرسش‌نامه‌ی شش سؤالی در انتهای دوره‌ی آموزشی پاسخ می‌دادند. سؤال‌های این پرسش‌نامه عبارت بودند از:

۱. این روش با روش کلاس‌های قبلی که گذرانده‌اید، چه تفاوتی داشت؟

در برگه‌ی مخصوص همان پرسش مثبت شد. بنابراین، برای هر یک از سؤالات یک برگه‌ی جداگانه‌ای تهیه، و نظرات موافق و مخالف در دو ستون جداگانه روی آن‌ها طبقه‌بندی شد. برای مثال، نظری هم‌چون «رقابت‌های زیادی وجود داشتند»، در ستون نظرات منفی یا مخالف قرار گرفت. درحالی‌که «رقابت‌ها بسیار شادی بخش بودند»، در ستون نظرات مثبت ثبت شد. هم‌چون مورد قبلی، ۱۰ پرسش‌نامه توسط مؤلف دوم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در طبقه‌بندی اولیه، او توانست توافق صد در صدی را به دست آورد.

● **دفترچه‌ی یادداشت معلم:** تمام اظهارات نوشته شده در دفترچه‌ی یادداشت معلم، روی یک کارت واحد منتقل و براساس سه سؤال کلیدی تحقیق طبقه‌بندی شدند. روی هر کارت یک ستون مثبت و یک ستون

منفی برای جدا کردن اظهارات معلم درخصوص هر یک از موضوعات وجود داشت.

نتایج تجزیه و تحلیل

هدف از این مطالعه، بررسی سه سؤال بود، مربوط به جایگاه مدل‌تعلیم و تربیت ورزشی در آموزش عالی (از نظر نام)، تعداد دانشجویانی که اصول تعلیم و تربیت ورزشی را پذیرفته‌اند (کدام یک از این اصول به نظر می‌رسد که جذابیت بیشتری دارد)، و این که دانشجویان شدت فعالیت‌هایشان را در مقایسه با کلاس‌های تربیت‌بدنی قبلی تا چه حد می‌دانند. خلاصه‌ی نتایج به‌دست آمده از تجزیه و تحلیل داده‌ها، در جدول ۲ ارائه شده است.

پذیرش اصول تعلیم و تربیت ورزش

موفقیت مدل برنامه‌ی درسی تعلیم

و تربیت ورزشی، از طریق میزان مشارکت دانشجویان در بازی‌ها، نقش‌های غیررقابتی (نقش‌های مدیریتی) و رقابت تعیین می‌شود. در سرتاسر فصل ورزشی (یا واحد درسی که در یک دوره‌ی آموزشی ارائه شد)، اظهارات دانشجویان در رخدادهای و هم‌چنین نوشته‌های معلمان در دفترچه‌های یادداشت، گویای پای‌بندی همه‌ی دانشجویان به اصول شش‌گانه بود.

تنها یکی از دانشجویان گفته بود که این دوره‌ی آموزشی هیچ فرقی با کلاس‌های معمولی درس تربیت‌بدنی ندارد.

اما اکثر دانشجویان اظهار داشتند که این دوره‌ی آموزشی: «خیلی فرح‌بخش بود»، «بسیار خوب سازمان‌دهی شده بود»، و «معلم در این دوره‌ی آموزشی خیلی جدی بود و اطلاعات خوبی را به دانشجویان انتقال داد».

جدول ۲. پاسخ‌های دانشجویان به هدف‌های عینی مدل تعلیم و تربیت ورزشی

پاسخ‌های داده شده به پرسش‌نامه	میانگین پاسخ‌های هفتگی برای هر دانشجو	درصد توصیف‌ها و اظهارات دانشجویان	درصد داده‌های استخراج شده از رخدادهای دانشجویی	اصول و مفاهیم تعلیم تربیت ورزشی
	۱/۳	۸۵	۱۵	چارچوب فصل ورزشی
۲۵٪ اظهار کرده‌اند که این یک اصل کلیدی و متفاوت است.	۲/۶	۱۰۰	۴۹	ارتباط و پیوستگی تیمی
۲۵٪ اظهار کردند که سازمان‌دهی مسابقات یک اصل کلیدی متفاوت است.	۰/۷	۷۵	۲۵	مسابقات رسمی
۸۸٪ فصل ورزشی را به عنوان یک فعالیت رقابتی توصیف کردند.	۰/۳	۱۰۰	۱۵	رویداد انتخاب بهترین‌ها
۲۵٪ گزارش کردند که این یک اصل کلیدی و متفاوت با آن چیزی که در کلاس‌های عادی ارائه می‌شود.	۰/۲	۷۳	۱۰	نقش‌های مدیریتی (اداره امور مسابقات)
	۰/۳	۶۴	۱۰	جشنواره‌ی ورزشی
۷۵٪ اظهار داشتند که بیش از کلاس‌های قبل مطلب یاد گرفته‌اند.				یادگیری (بهبود مهارت)
۲۵٪ توصیف کردند که این فصل ورزشی بسیار شدید و چالش برانگیز بوده است.				شدت فعالیت

هم چنین داده‌های مربوط به حضور دانشجویان در کلاس، خود مدرک معتبری برای میزان علاقه‌مندی دانشجویان به اجرای این مدل است. دانشجویان به میزان ۹۵ درصد در این دوره حضور داشتند که در مقایسه با رقم ۷۸-۷۹ درصدی حضور دانشجویان در کلاس‌های قبلی، رقم قابل توجهی است.

تحلیل داده‌های مربوط به پرسش‌نامه نشان می‌دهد که ۷۰ درصد دانشجویان باور دارند در این کلاس مطالب زیادی را آموخته‌اند و بیش از ۹۰ درصد مایل‌اند، باز هم در کلاس‌های دارای مدل برنامه‌ی درسی

تعلیم و تربیت ورزشی شرکت کنند. مربیان (دانشجویان مربی که مسئولیت هدایت یک تیم دانشجویی را به عهده داشتند) اظهار کردند که این مدل به آن‌ها فرصت داد، توانایی‌های آموزشی خود را محک بزنند و آن‌ها را بهبود بخشند. هم چنین این امکان را پیدا کرده‌اند که مهارت‌های رهبری خود را توسعه دهند.

در ارتباط با موضوع ثبت رکوردها، یکی از دانشجویان نوشته بود: «کار ثبت رکوردها، کار بسیار خشک و بی‌روحی بود، اما من به آمار علاقه‌مند شدم.» دانشجوی دیگری اظهار داشته بود: «من درباره‌ی ثبت رکوردها چیزهایی یاد گرفتم.» دیگری در خصوص اثرات مثبت اجرای این مدل نوشته بود: «برای من بسیار خوشحال‌کننده بود که فرصتی یافتم تا کارهای دیگری هم چون آمارگیری را یاد بگیرم.»

یک اصل کلیدی و مهم این مدل، انتخاب بهترین هاست که در هر فصل ورزش اتفاق می‌افتد. برای این فصل یا دوره‌ی آموزشی، رویداد انتخاب

بهترین‌ها در قالب بازی فینال مطرح شد. دانشجویان با شتاب و علاقه از این بازی‌ها استقبال کردند. نوشته‌های دانشجویان در رخدانامه، حاکی از این شوق بود:

- من معتقدم که ما هنوز شانس‌ی برای حضور در رقابت‌ها داریم.

- ما فقط منتظر فرارسیدن دوره‌ی مسابقات نهایی (سری‌های جهانی) هستیم تا همه را شکست بدهیم.

- من معتقدم که تیم ما توانایی پیروزشدن در سری‌های جهانی را دارد.

هم چنین، معلم در دفترچه‌ی یادداشت خودش نوشته بود که مربیان با دقت نقش‌های رهبری را به عهده گرفتند و بازیکنان را در مکان‌های ویژه قرار دادند. آن‌ها کوشیدند، راهبردهای خاصی را در طول رقابت‌ها به کار گیرند.

جذاب‌ترین اصل

بیشترین موردی که در رخدانامه‌های دانشجویان به چشم می‌خورد، موضوع اصل ارتباط و پیوستگی تیمی بود. دانشجویان به تیم خود افتخار می‌کردند و از داشتن پیوستگی دائمی با تیم خودشان در طول فصل، لذت می‌بردند. اظهارات آن‌ها در این زمینه چنین بود:

- تیم ما خوب کار می‌کرد و من احساس شادی فراوانی داشتم.

- من تیم خود را دوست دارم. ما با هم بسیار شاد هستیم.

- تیم ما توقف پذیر نیست.

- سری‌های جهانی متعلق به ماست و من پیش‌بینی می‌کنم که با قاطعیت و برتری، پیروز خواهیم شد.

نوشته‌های معلم نشان می‌دهد که چه‌طور دانشجویان شروع به نزدیک شدن به یکدیگر کردند. هم چنین این نوشته‌ها توصیف می‌کنند که دانشجویان به شکلی هماهنگ بازی می‌کردند. معلم نوشته بود: «این نزدیکی تیمی بیش از آن بود که من پیش‌بینی کرده بودم.»

شاید بهترین نشانه‌ی تعهد و دل‌بستگی تیمی زمانی مشاهده شد که معلم به‌طور استثنایی به رد و بدل دو بازیکن بین دو تیم دست زد. او می‌نویسد که این تصمیم به نظر خیلی غیرمردمی بود، زیرا بازیکنان از ارتباط با تیم خودشان بسیار لذت می‌بردند و مایل بودند که با همان تیم قبلی بازی کنند.

دومین اصلی که به نظر می‌رسد، از جذابیت زیادی برخوردار باشد،

اصل رقابت در مسابقه‌ی رسمی است. تقریباً تمام دانشجویان اظهار داشتند که نسبت به کلاس‌های قبلی، رقابت‌های بیشتری داشتند. فقط سه تن از دانشجویان در این خصوص تفاوتی قائل نشدند. در مجموع، دانشجویان از رقابت‌ها به عنوان برنامه‌ای هیجان‌انگیز، مفرح و شاد یاد کرده بودند.

شدت فعالیت‌های دانشجویان

دانشجویان اظهار داشتند که نسبت به کلاس‌های قبلی، در این کلاس با شدت بیشتری به فعالیت پرداخته‌اند. یکی از دانشجویان گفت: «آنچه که من در این کلاس تجربه کردم، کاملاً با کلاس‌های دیگر متفاوت بود. نوشته‌های معلم نیز در این خصوص گویای این مطلب است که مربیان با شوق و علاقه‌ی فراوان مهارت‌های ورزشی را درس می‌دادند و دانشجویان نیز با تلاش زیاد در طول تمرینات کار می‌کردند. به علاوه، معلم به طور خاصی تحت تأثیر تیم‌های کاری، یعنی تیم‌هایی که به انجام وظایف مدیریتی و اداره‌ی امور مسابقات می‌پرداختند، قرار گرفت. او اظهار داشت که تیم‌ها بسیار رقابتی بودند و تلاش‌های آن‌ها بیش از آن بود که در سایر کلاس‌ها تجربه کرده‌اند. دانشجویان واقعاً به دنبال پیروزی بودند و این در تلاش‌های آن‌ها دیده می‌شد.

از جمله مواردی که شدت فعالیت دانشجویان را نشان می‌دهد، رشد و بهبود مهارت‌هاست. بیش از ۵۰ درصد از دانشجویان اعتقاد داشتند که سطح مهارت‌های آن‌ها بالاتر رفته است. معمولاً در کلاس‌های فعالیت‌های ورزشی دانشگاهی، دانشجویان ترجیح می‌دهند، به

فعالیت‌های انفرادی مثل ورزش‌های اروبیک، تمرینات با وزنه و... بپردازند، نه به ورزش‌های تیمی [انس‌لی، ۱۹۹۰]. مؤلفان این مقاله نیز تأیید کردند که رویکرد ورزش‌های تیمی کمتر مورد علاقه‌ی دانشجویان بوده است. به هر حال به نظر می‌رسید، دانشجویان شرکت‌کننده در این پژوهش از کلاس سافت‌بال لذت می‌بردند و مایل‌اند که مجدداً در کلاسی با همین مدل شرکت کنند. سپس مدل‌های تربیت ورزشی، شاید معتبرترین و مناسب‌ترین انتخاب برای برگزاری ورزش‌های تیمی در یک برنامه‌ی آموزشی باشد.

دانشجویان کم‌مهارت در این کلاس فرصتی برای تمرین و بهبود مهارت‌ها پیدا کردند، و دانشجویان ماهر و بازیکنان باتجربه قادر بودند که مسئولیت‌های جدیدی به‌عهده بگیرند که با موقعیت‌های دیگر متفاوت بود. همچنین، همه‌ی دانشجویان با شور و علاقه‌ی فراوان در نقش‌های غیر رقابتی (نقش‌های اداره‌کننده‌ی مسابقات) مشارکت کردند.

فعالیت‌های دانشگاهی دارای جایگاه اجتماعی است و این مدل می‌تواند تقویت‌کننده‌ی نقش‌های اجتماعی باشد. ارتباط و هم‌بستگی تیمی به عنوان یک اصل از مدل‌های تربیت ورزشی، برای دانشجویان بسیار جذاب بود و پای‌بندی آن‌ها را در طول فصل به تیم خودشان در دانشکده، نشان می‌داد.

در خصوص تعمیم این مدل به سایر موقعیت‌ها باید خاطر نشان کرد که معلم این دوره‌ی آموزش، اطلاعات و مهارت‌های قابل توجهی در زمینه‌ی سافت‌بال داشت؛ به گونه‌ای که به او امکان می‌داد، تمرینات ارزشمندی را

با کمک مربیان در کلاس طراحی و اجرا کند. سایدن‌تاپ (۱۹۹۴) پیشنهاد می‌کند، معلمانی که می‌خواهند برای اولین بار این مدل را پیاده کنند، از ورزشی شروع کنند که در آن تبحر دارند. اجرای این پژوهش باعث شد که معلم کلاس، تجربه‌های علمی خود را افزایش دهد. شوق او به تدریس بر ادراک بچه‌ها تأثیر می‌گذاشت.

به هر حال در مدل برنامه‌ی درسی تعلیم و تربیت ورزشی، معلم نقش مستقیم کمتری دارد و این برنامه است که نقش اصلی را ایفا می‌کند. بیشتر تصمیمات در کلاس توسط دانشجویان یا دانش‌آموزان گرفته می‌شود و آن‌ها اجرای درس تربیت بدنی را با این مدل، به شیوه‌های دیگر ترجیح می‌دهند.

این تجربه‌ی خاص از سوی دانشجویان مثبت تلقی شد. موفقیت آن‌ها در این کلاس ممکن است ضامن تلاش بیشتر آن‌ها در سایر کلاس‌ها شود. در واقع لازم است که تحقیقات بیشتری در خصوص تأثیر این مدل در جایگاه‌های دیگر انجام شود. و البته تحقیقات بیشتری در سطح فعالیت‌های دانشگاهی با این مدل مورد نیاز است. عوامل مهمی که در این پژوهش‌ها می‌توان روی آن‌ها کار کرد، موضوعاتی از قبیل مقایسه‌ی سطح مهارت و دانش راهبردی دانشجویان، قبل و بعد از شرکت در این کلاس‌هاست. در مدل برنامه‌ی درسی تعلیم و تربیت ورزشی، هدف بیشتر رشد و پیشرفت مهارت‌های بازی کردن و راهبردهای گوناگون است، و نه صرفاً ارتقای مهارت‌های حرکتی. هر زمان که امکان داشته باشد، باید بین میزان تغییرات صورت گرفته در این متغیرها، قبل و بعد از شرکت افراد در کلاس، مقایسه‌ای به عمل آید.

منابع

1. BENNETT, GREGG, and HASTIEN "Asport, PETER. Education curriculum model For a collegiate physical Activity course" YOPERD. Vol. 68 No. 2. ganuary 1997.
2. Aleyander, K., Taggart, A., and Medland, A. "sport Education in physical education". ACHPER National Jounal. 142, 16- 23 (1993).
3. Siedentop, D. (1994). Sport education: Quality Pethrough positive sport experiences champaign 11: Human Kinetics.